

40

แพทย์แผนไทย 'ทันสมัยที่สุด'
ทางเลือก 'ไม่ต้องผ่าตัด'

แพทย์แผนไทย 'ทันสมัยที่สุด' ทางเลือก 'ไม่ต้องผ่าตัด'

นพ.สุริยะ วงศ์คงคาเทพ อธิบดี
กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์
ทางเลือก

นพ.สุริยะ วงศ์คงคาเทพ อธิบดี

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์
ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ปัจจุบัน
กระแสคนทั่วโลก หันมาสนใจ 'สุขภาพ' มากขึ้น
การฟื้นฟูวิถีแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มี
หน่วยงานรับผิดชอบอย่างจริงจัง ส่งเสริมและสร้าง
ระบบหรือการรักษา ที่กำลังจะสูญหายไป ให้กลับ
เข้ามาสู่ชีวิตประจำวัน สนองตอบรับกระแสการดูแล
สุขภาพ ที่ผู้คนหันมาให้ความสนใจสุขภาพ
ตัวเอง อยากมีสุขภาพแข็งแรง ดูแลอาหาร
การกินแบบไร้สารเคมี หรือออร์แกนิก
อยากออกกำลังกาย ปั่นจักรยาน
เข้าฟิตเนส ด้วยอยากให้สุขภาพแข็งแรง
ในเชิงการดูแลสุขภาพประชาชนของ
กระทรวงสาธารณสุข มีผู้ป่วยเพียง
17% เลือกใช้บริการแพทย์แผนไทย
และแพทย์ทางเลือก ซึ่งยังเป็นตัวเลข
ไม่สูงมาก ประเทศไทยเพิ่งฟื้นการ
แพทย์แผนไทยอย่างจริงจัง ตั้งแต่
ปี 2545 เพื่อกำกับดูแลภารกิจตาม
โครงสร้าง ด้วยเวลาเพียง 13 ปี
นับจากการตั้งกรมพัฒนาการแพทย์
แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
ดูแลส่งเสริม การแพทย์ทางเลือก
แต่ในประเทศตะวันตกและ
การฝังเข็มของจีน แพทย์ทางเลือก
จะถูกเรียกว่า การแพทย์คู่ขนานไป
กับการรักษาแบบแพทย์สมัยใหม่ เน้น
การดูแลรักษาตัวเอง การบำรุงร่างกาย
วิตามิน อาหารเสริม การออกกำลังกาย
ดูแลกล้ามเนื้อ หรือเส้นเอ็นไขข้อต่างๆ
ทำให้มีความเข้มแข็งขึ้นการแพทย์คู่ขนานเกิด
มานาน และมีการส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย
จนได้พบยาใหม่ๆ อย่างกรณีของจีน ค้นพบ
ยารักษาโรคมะเร็งล่าสุดที่ไม่มีการดื้อยา
แพทย์จีน ได้ค้นพบตัวยานี้ ด้วยวิธีการแพทย์

โบราณ และมีประสิทธิภาพการรักษาใกล้เคียง
กับตัวยาที่ค้นคว้าในห้องทดลอง

แพทย์แผนโบราณของจีน นายชิงเค่าผู้
ได้รับรางวัลโนเบล ผลงานของเขาถือว่า เป็น
ยารักษาโรคที่มีประสิทธิภาพที่สุด ที่ได้จาก
การค้นคว้ามาจากสมุนไพร แบบแพทย์แผน

โบราณ และไม่ได้จดสิทธิบัตร แสดงว่า ตำรายา
โบราณมีอยู่แล้ว และกำลังรอการค้นคว้า

สำหรับในประเทศไทย มีตัวยาหลายตัวที่ผลิตแล้วได้รับการยอมรับนิยมมาก อย่าง
ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร หรือหญ้าแพรก ก็ได้รับการยอมรับ เป็นกระแสดอรับจากสังคม
ด้วยเหตุนี้ ภาคธุรกิจและภาครัฐบาล ก็หันมาสนใจ ให้การสนับสนุนส่งเสริมในการผลิต
ตัวยาตามแนววิถีแพทย์แผนไทยมากขึ้น

ทางภาครัฐมองเห็นว่า การผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ถือเป็นผลิตภัณฑ์ 'ดาวรุ่ง'
ประกอบกับสภาพพื้นที่และภูมิปัญญาพื้นบ้านเหมาะสมสามารถที่จะนำมาพัฒนาให้มี
มาตรฐานเป็นผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายหรือส่งออกได้ต่อไปในอนาคต

ปัจจุบัน ถือว่า สมุนไพรไทย เป็นสินค้าดาวรุ่ง ที่มีวัตถุดิบจากพันธุ์พืชและมี
ภูมิปัญญาไทย ที่สามารถเรียนรู้และรอการค้นคว้า จึงจำเป็นต้องหาวิธีการ 'คุ้มครอง
ตำรายาโฮสดี ไทย' อย่างจารีกวัคโพธิ์ จารีกวัคธาโรส ต้องรวบรวมสังคยานา ค้นคว้า
ต่อไป โดยการร่วมมือวิจัยจากมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ได้รับการส่งเสริมวิจัยค้นหา
อย่างเช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เน้นการวิจัยคุณค่าของ กระชายดำ หรือมหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวง กำลังเน้นการค้นคว้าวิจัยเรื่อง โรคมะเร็ง

ขณะนี้การค้นคว้า วิธีการดูแลป้องกัน 'การรักษามะเร็งตับ' เน้นไปค้นหา ค้นคว้า
วิธีการรักษาแบบแพทย์แผนโบราณว่า เคยมีอาการใกล้เคียงกัน แล้ว ตำราโบราณ
ใช้ยาอะไรในการรักษา เพื่อการค้นคว้าพืชที่สามารถนำมาใช้เป็นตำรับยา ทำให้สามารถ
ค้นหา 'สมุนไพรที่มีคุณประโยชน์ใหม่'

ด้วยวิธีค้นคว้านี้ ทำให้ค้นพบ 'หญ้าแพรก' สำหรับผู้หญิง หรือผลิตภัณฑ์ หมามู๋
ที่ช่วยชะลอวัยและลดอาการโรคพาร์กินสัน ซึ่งเป็นอาการที่เกิดจากความเสื่อมของสมอง
ส่วนที่ควบคุมการหลังสารสื่อประสาทโดพามีนซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนไหวได้ เป็น
ผลงานที่เกิดจากการค้นพบจากตำราโบราณ ทำให้เชื่อว่า สมุนไพรไทยยังมีคุณสมบัติอีก
มากที่เหมาะสมกับโรคสมัยใหม่ ที่รอการค้นคว้า ดังนั้นจึงต้อง คุ้มครอง ตำรับยาไทย โดย
ประกาศเป็นกฎหมายคุ้มครองและครองลิขสิทธิ์ป้องกันการฉกฉวยเจกเช่นสมุนไพรเปล้า
น้อยแก้โรคกระเพาะ ที่ต่างชาติจดสิทธิบัตรและผลิตส่งมาขายบ้านเราเหล่านี้เป็นต้น หรือ
การต่อสู้ถึงชั้นศาลโลก ของคำว่า 'นวดไทย' และ 'ถ้ายัดคน' กลับคืนมาเป็นสิทธิคนไทย
และ สามารถเรียนรู้ไปประกอบอาชีพเป็นแพทย์ทางเลือกและใช้ดูแลตนเองของคนไทยได้

ปัจจุบัน จึงพบว่า การ 'นวดไทย' ซึ่งเป็นมรดกไทยมีบริการไปทั่วโลก เป็นอาชีพ
ที่ทำมาหากินได้ อย่างการเรียนรู้วิธี 'นวดวัคโพธิ์' มีนักเรียนนวดชาวไทยและต่างประเทศ
สมัครเรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพ ได้เป็นพัน ๆ คนต่อปี และเป็นที่ยอมรับสูงไปทั่วโลก
ทั้งหมดนี้ เป็นบริบท เปลี่ยนไปของ แพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก ที่ไม่ใช่
เรื่องโบราณอีกต่อไป แต่กลับเป็น เป็นเรื่องใกล้ตัว กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือก จึงมีการกิจ ต้องสนับสนุนการรื้อฟื้นวิถีแพทย์ ที่สูญหายไปนาน
จากชีวิตประจำวันของคนไทย ความรู้ภูมิปัญญาในตำรับโบราณเหล่านี้ เป็นของที่แม่แต่
ตะวันตก ก็อยากจะเรียนรู้

โรคสมัยใหม่จากคอมพิวเตอร์ แพทย์ยุคใหม่ ต้องผ่าตัดรักษา แต่หากเลือกแพทย์
ทางเลือก ก็ไม่ต้องผ่าตัด อย่างในกรณีการนวดกล้ามเนื้อให้คลายตัวแทนการกินยาคลาย
กล้ามเนื้อ การนวด จัดกระดูก การดูแลนิ้วล็อก ที่เกิดจาก ทำทางทำนั่งทำงาน แบบซ้ำๆ
ทำให้เสียรูปทรง แพทย์สมัยใหม่ ไม่มีทางจัดรูปทรงด้วยตัวเองได้ กรณี 'หลังคด' ที่มีผล
ต่อกระดูกสันหลังทับเส้นประสาท แพทย์สมัยใหม่ ต้องผ่าตัด แต่ถ้าแพทย์ทางเลือก
จัดกระดูกให้เข้าที่ ไม่ต้องผ่าตัด เหล่านี้เป็นต้น

การนวด ทำให้เส้นสายเส้นเอ็น กล้ามเนื้อคลายตัว อย่างกรณีกระดูกทับเส้นต้นคอ ที่พบบ่อยมากใน 'สังคมก้มหน้า' มีอาการ ไหล่ติด ข้อศอกเจ็บ ข้อมือเจ็บจากการใช้ คอมพิวเตอร์ การอยู่ในท่าเดิมๆ บ่อยๆ นานๆ ซ้ำๆ กับทำเนียบ่อยๆ อยู่ในตำแหน่ง ไม่ถูก ไต่ไปถึงเอว หัวเข่า น้ำหนักมากเกินไป ทำให้เกิดการเจ็บป่วยในส่วนต่างๆ

แนวทางการรักษาของแพทย์สมัยใหม่ใช้วิธีการกินยาฉีดยา แต่แพทย์แผนไทย มีทางเลือก ช่วยได้มาก โดยไม่ใช้วิธีการผ่าตัด เพื่อรักษาโรคสมัยใหม่

ยุทธศาสตร์ต่อไป ของงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยรวมแล้ว จะต้องไปในแนวทางดังต่อไปนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของคนไทย คือ

ก้าวแรก - การรักษาวิญญโรครแล้ว ให้นำภูมิปัญญาโบราณที่มีอยู่ไปค้นคว้าให้พบ วิธีการช่วยดูแลสุขภาพให้มากขึ้น ก้าวที่2 - ต้องคุ้มครองตำรับยา และตำราการแพทย์ แผนโบราณของชาติ แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณสุข

และสุดท้าย ก้าวที่ 3 ต้องพัฒนาสมุนไพร ทำเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพและยกร่างแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทยให้เกิดมาตรฐาน นอกจากนี้ยังมีสภาวิชาชีพ แพทย์แผนไทย ทำหน้าที่ออกใบประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ ยกกระดับให้ต่อยอดให้ประกอบอาชีพได้ มีกฎหมายรองรับ ถูกต้อง

แต่ที่สำคัญอยากจะบอกว่า โรคทุกวันนี้ มีโรคที่เกิดจากเชื้อโรค แต่เป็นโรคที่เกิดจากการใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งอาหารและความเป็นอยู่ การทำงานแบบฟืนธรรมชาติ ดังนั้น จึงควรหันมาทบทวน 'ไลฟ์สไตล์' ของตัวคุณเองด้วย